EZAN, BAYRAK VE DİĞERLERİ: TEHLİKELİ SİYASET OYUNLARI

Sağcı siyasetçilerin işleri yolunda gitmediğinde ezan, bayrak vb. üzerinden siyaset yapmaları bir gelenektir. Bu şüphesiz bir demagoji-kışkırtma siyasetidir ve elbette çok tehlikelidir. Ancak sorun sonu nereye varacağı bilinmeyen tehlikeli sözlerin bir takım siyasetçilerin ağzından çıkmasıyla da sınırlı değildir. "Ezan-bayrak siyaseti" bazı kritik durumlarda, "cami-bomba-kundaklama" kılığına büründürülerek, ardında bir takım devlet güçlerinin bulunması kuvvetle muhtemel biçimde, çok daha operasyonel-provokatif bir hal alır. Yakın siyasi tarihimiz bu tür "ezan-bayrak" ve de "cami-bomba-yangın" olaylarıyla doludur.

Feminist Gece Yürüyüşü'ne yönelik "ezanı ıslıkladılar!" iddiasına gelmeden, sağın hemen hemen bütün renklerini şu veya bu oranda kapsayacak biçimde bir "kullanım değerine" sahip bu siyaset tarzının geçmiş örneklerinden bir bölümünü şöyle bir hatırlayalım.

"Baba"nın marifetleri…

"Ezan ve bayrak" mevzuu Türkiye siyasetinde önemli bir yer tutar. Ülkemiz sağında çok fazla kullananı olsa da mevkii ve makamı nedeniyle işi çok tehlikeli sulara sürüklemekte en mahir politikacıları başında Süleyman Demirel gelir. Demirel, bu "dini-milli istirmar" diline 1965-80 döneminde pek çok defa başvurmuş olsa da 1978'deki "Bayrak ve Milli İnanç Mitingi'nin onun kariyerinde ayrı bir yeri vardır!

"Baba"nın amacı o dönem iktidarda olan Ecevit hükümetini yıpratıp kaybettiği iktidarı yeniden ele geçirmektir. Bu amaçla harekete geçen eski Milliyetçi Cephe Hükümeti Başbakanı "malum" yönteme başvuracaktır. Bunun için en uygun ve elverişli bahane 1Mayıs'ta açılan kızıl bayraklardır. 1Mayısların bir "milli bayram" olmadığı, işçi sınıfının her türlü milli sınırlama ve sembollerden uzak tutulması gereken uluslararası bir günü olduğu ve en çok da her meşrepten komünistler tarafından sahiplenildiği düşünüldüğünde aslında bunda bir tuhaflık yoktur. O dönem Türkiyesi'nde komünizm, komünistlik ve buna ait sembolleri kullanmak ağır ceza gerektiren bir suç olsa da devrimci ve sosyalist hareketin kitlesel gücü ve alanların on binlerce, hatta bazen yüzbinlerce işçi ve solcu tarafından doldurulması, eylemlere müdahale edilmesini zorlaştırıyordu.

Katılanlar hatırlar, Demirel'in ilk MC hükümeti döneminde yaşanan 1 Mayıs 1977 katliamına rağmen 1978'deki 1 Mayıs'a yine çok büyük bir katılım olmuştu. Taksim Meydanı'nda DİSK tarafından düzenlenen mitinge katılan devrimci, sosyalist grupların bir bölümü kendi pankartlarının yanı sıra kızıl bayraklar taşımıştı. Aynı mitingde TKP de çok sayıda kızıl bayrakla "TKP'ye Özgürlük!" sloganının atıldığı "özel" bir gösteri düzenlemişti. (DİSK üst yönetimi kaybetmenin verdiği rahatlığın da etkisiyle!)

Kars Kalesi'ne kızıl bayrak ve Demirel'in milli şahlanışı!

Demirel'in "milli istismar" taktiğinin temel bahanesi buydu. Ancak artık kanıksanan 1Mayıs gösterilerinin yeterli bir bahane oluşturamayacağını düşünen Süleyman Bey, işin içine bir de "Kars Kalesi'ne kızıl bayrak çekildiği" yalanını ekleyiverdi! Demirel, dönemin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e yazdığı şikâyet mektubunda, 1 Mayıs'ta Kars Kalesi'ndeki Türk bayrağının indirilerek orak çekiçli kızıl bayrak çekildiğini ve Ecevit hükümetinin de

buna göz yumduğunu iddia ediyordu. Bununla da kalmayan Demirel, 14 Mayıs'ta Samsun'da yapılan "Bayrak Mitingi"nin ardından 26 Mayıs'ta Taksim Meydanı'nda "Bayrak ve Milli İnanç" adı altında bir miting düzenledi. Demirel, on binlerce AP'linin (Adalet Partisi) yanı sıra yine çok sayıda faşistin ve diğer türlerden gericinin katıldığı mitingde başka lafların yanı sıra "1 Mayıs'ta milli ve manevi değerlerimiz saldırıya uğramış, bu nedenle milli şahlanış başlamıştır!" diyerek Türk milliyetçiliğine gaz verdi. Meydanda "Komünistler Moskova'ya!" (Ben hâlâ gidemedim!) "Kahrolsun Komünizm!" ve "Milliyetçi Türkiye!" gibi sloganlar atan kitlenin bir bölümü bu gazın etkisiyle mitingin ardından Maden Fakültesi'ne saldırdı.

Ancak bu "milli şahlanış"ın 1 Mayıs bölümü bir demagojiye dayansa da Kars Kalesi bölümü bir yalana dayanmaktaydı. Kars Vali Vekili ve Kars Emniyet Müdürü oralarda böyle bir olayın yaşanmadığını, Kars Kalesi'nin askeri bölge olması nedeniyle bölgeye hiçbir sivilin giremeyeceğini açıkladılar. Ama ne gam; Demirel, 78'in kanlı ortamında iktidar uğruna yapacağını yapmış, söyleyeceğini söylemişti…

Gerisi mâlum. Kendisi yeniden bir milliyetçi Cephe hükümetinin başı olarak iktidara geldiğinde, yaratılmasında ciddi katkılar sağladığı iklim ve yangına taşıdığı benzin nedeniyle yaşananlar, yaşı yeten herkesin hatırındadır

Bizim bayram veya ezan mevzuumuz (bazen ikisi birden) elbette Demirel hikâyeleriyle sınırlı değildir. Milletimiz Demirel'in yetiştirmesi Tansu Çiller'den de epeyce bir "ezan ve bayrak" hikâyesi dinlemiştir. Hakkında sela ile ezanı ayırt edemediğine dair söylentiler olsa da Çiller, "Bayrak inmez, ezan susmaz!" sloganını siyasi ikbali uğruna sıkça kullanmıştır…

"Sokaktaki vatandaş", "imam-cemaat" ilişkisi ve yakın tarihimiz!

Tabii, bunların en nihayetinde birer siyasi söylem olduğu, halkımız tarafından da "siyasetin gereği" olarak görüldüğü ileri sürülerek fazla dert edilmemesi gerektiği söylenebilir. Ama yakın siyasi tarihimize bakıldığında bu kışkırtıcı dilin çok vahim bazı sonuçları olduğu görülür. Üstelik bu sonuçlardan bazılarının, özel olarak yukarılarda bir yerlerde planlandığına veya bilinçli bir göz yummaya mazhar olduğuna dair kuvvetli emare ve deliller mevcuttur.

Mesela 1966 yılında, yani daha Demirel'in iktidarının birinci yılı dolmadan 5-17 Haziran tarihlerinde yaşanan bir (Muğla-Köyceğiz) Ortaca Olayları, daha doğrusu katliamı vardır. Ortaca'da bir Alevi köyünün yanı başında kendisine devlet tarafından geniş araziler verilen Nurcu-Sünni bir toprak ağasının Alevileri topraklarını terk etmeye zorlamak için yaptığı işler, bugün bile ölü sayısı tam olarak bilinmeyen bir Alevi katliamına varmıştır. Pek bilinmediği için biraz ayrıntı verelim. Ağanın beş adamının ormanda odun toplayan bir Alevi karı-kocaya saldırıp "Alevilerin namusu olmaz!" gibi bir gerekçeyle kadına tecavüz etmeleri ve bunu haber alan Alevilerin de "tarikatçı" toprak ağasının köyünü basmasıyla başlayan olaylar, ağanın organize ettiği intikam eylemleriyle tam bir katliama dönüşür.

Dalaman Çayı kenarında pamuk toplayan Alevi kadın ve çocuklara saldıran saldırganlar bunların bir kısmını katleder. Anlatılanlara göre "Aleviler camilerimizi yakıyorlar" kışkırtmasıyla "yesil bayrak" açıp "Alevilerin Namusu Olmaz!", "Tahtacılar Dağlarınıza Gidin!", "Alevi öldüren cennetliktir!" gibi sloganlar atarak yürüyen silahlı yaklaşık bin kişilik bir topluluk, güvenlik güçlerinin bir müdahalesiyle karşılaşmadan Ortaca'ya gelir ve bir sinemayı basıp ardından da yakar. Ayrıca orada bulunan iki kadına da tecavüz eder. Ardından

belediyeye saldıran grup, bir Alevi olan Ortaca Belediye Başkanı'nı yakalayarak saçını sakalını keser ve zorla bir istifa belgesi imzalatır. Olaylar "garip bir biçimde" neredeyse hiçbir devlet müdahalesi olmadan (!) 12 gün boyunca sürer. Belediye binasının çok yakınındaki jandarma karakolundan ancak iki saat sonra kuvvet gönderilir. Bölgedeki Alevileri bir bölümü toprak ve işlerini terk ederek İzmir'e kaçar, büyük bir bölümü ise silahlanarak canlarını, evlerini ve topraklarını korumaya çalışır.

Demirel'in bayrak derdi !

Yürüyüşçülerin elindeki "kızıl bayrağı" mesele yapan Demirel'in, silahlı tecavüzcülerin elindeki "yeşil bayrakla" bir derdi olmaz. Kendisi ve dönemin "solcuların nefes almalarını bile izlemekle" övünen İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın açıklamaları, devletimizin daha sonra benzer durumlarda sıklıkla yaptığı "stardart" açıklamalardan farklı değildir: "Olaylar münferittir ve Türkiye'de mezhep kavgası olmaz!"

Yani rakı nasıl şişede durduğu gibi durmazsa (Belki daha iyi anlaşılır diye bu örneği veriyorum!) söylem de, hele ki böyle bayraklı-ezanlı söylemler de, "topluma mal olduğu" hallerde politikacının ağzında durduğu gibi durmaz!

Adım adım Anadolu ve elbette "Yavru Vatan !

Tabii milliyetçi-mukaddesatçı Demirel'in ilk döneminin olayları Ortaca katliamı ile sınırlı değildir. "Komünizme karşı mücadele" veya "Din elden gidiyor" babından pek çok olay yaşanır. Bunlar arasında İstanbul'da yayımlanan gerici bir gazetenin (M. Şevket Eygi'nin Bugün Gazetesi) "Kuran yakıldı" haberi 11 Şubat 1968'de Adana'nın Osmaniye İlçesi'nde olaylara neden olur ve "galeyana gelen halk" emniyet müdürlüğünü basıp kaymakamlığı taşlar. Neyse ki daha çok dinci ve faşistlerin örgütlü olduğu "Komünizmle Mücadele Derneği'nin miting talebi reddedilir. İçişleri Bakanlığı haberin gerçek dışı olduğunu açıklar.

Aynı yıl 30 Mart'taki, "Üstat" Necip Fazıl'ın konuştuğu ve Türkiye faşist ve İslamcı gericiliğinin bütün tonlarının katıldığı "Şahlanış Mitingi'inde (Bunlar nedense sürekli şahlanırlar!) bilinen anti komünist sloganların dışında TİP milletvekili Behice Boran kastedilerek "Kara kaşlı Behicem ipin ben çekecem!" ve Zamanın ünlü celladı Kara Ali'ye ithafen "Kara Ali, zengin olacağın günler yakındır!" gibi "nezih" sloganlar atılır.

23 Temmuz'da, Konya'da bir gün sonra yapılacak "Amerikan Emperyalizmini Tel'in Mitingi"ni engellemek isteyen "sağcılar" tarafından olaylar çıkarılır. Yaklaşık dört bin kişilik bir grup ellerinde sopalarla pavyon ve gazinolara saldırıp orduevine yönelik, askerlerce engellenen topluluk "Din elden gidiyor!" ve "İslam devleti istiyoruz!" sloganlarıyla solcu bir gazeteyi ve kitapevlerini basar makineleri parçalar, TİP il başkanlığının bulunduğu binaya saldırır.

1969'un 16 Şubat günü ünlü "Kanlı Pazar" yaşanır. ABD emperyalizmi ve 6. Filo'yu protesto eden binlerce kişi kışkırtmalarıyla ünlü bugün gazetesinin de katkısıyla organize edilen, polis desteğindeki sopalı ve bıçaklı İslamcı-faşist grupların saldırısına uğrar, 2 solcu öldürülür. Elbette yine "Din elden gitmektedir!"

Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) Kayseri'deki kongresinin başladığı 7 Temmuz'da iki cami, bir imam-hatip okulu ve bir kültür derneğinin yakınlarında patlamalar olur! (Tipik bir "Komünistler cami bombaladı" vakası!) Ertesi gün binlerce kişi kongrenin yapıldığı salona saldırır. Saldırganlar şehirde solculara ait her yeri basarlar; ancak iş bu kadarla kalmaz kalabalık adet olduğu üzere, barlarda çalışan kadınların kaldığı bir oteli de basıp kadınlardan birini çırılçıplak solarak faytonla şehirde gezdirirler.

Elbette "milliyetçi-mukaddesatçı" söylemiyle uygun iklimin yaratılmasında büyük payı olan Başbakan Demirel meşhur pişkinliğiyle hiçbir şeyi üzerine alınmaz: Bu defa suçlular "amatör ve profesyonel tahrikçilerdir!"

5 Mart 1971'de yani 12 Muhtırası'ndan bir hafta önce bu defa Hatay Kırıkhan'da büyük bir saldırı yaşanır. Taktik aynıdır "Komünistler ve Aleviler 1 Mart'ta Hamidiye Camii'ne bomba atmışlardır!" Faşistler ve dinciler çevre il ve ilçelerde "Müslümanların inancını küçük düşüren, Müslümanları korkutmaya çalışan, camiye bomba atan komünistleri tel'in etmek için miting düzenliyoruz !" diyerek çok büyük bir kalabalığı Kırıkhan'a yığdılar. Kırıkhan'dan da büyük bir katılım oldu. Saldırganlar devlet güçlerinin gözleri önünde Alevilere, Kürtlere ve solculara karşı saldırıya geçtiler. Alevi evleri ve dükkânları yakıldı. Olaylarda 2 kişi öldü…

Sonrası da…

Benzer olaylar yine benzer yalan ve bahanelerle sonraki dönemlerde de sürer gider. 70'li yıllarda yaşanan bütün faşist katliamların başlıca bahanesi, "komünistlerin camilere bomba atması", "Alevilerin kuranı yırtması veya yakması"dır! Malatya, Maraş, Çorum gibi yüzlerce kişinin öldüğü çok bilinenler başta olmak üzere, bütün benzeri olaylarda aynı söylem ve yalanlar kullanılmıştır. Sivas'taki 2 Temmuz katliamının gerekçesi de aynı "milli ve dini değerler"dir!

Aynı numaralar "Yavru Vatan" Kıbrıs'ta da yapılmıştır. "Böyle işlerden sorumlu" emekli Orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu 2010'da "kontra" taktiklerinden söz ederken şunları söyler: "**Halkın mukavemetini artırmak için bazı değerlere sabotaj yapılır. Mesela cami yakılır. Kıbrıs'ta biz bunu yaptık. Bir cami yaktık."** Paşa herhalde Kıbrıs'ın o kanlı yıllarında yaşanan Bayraktar, Ömerge camilerinin bombalanmasından (Pek çok caminin başına aynı şeyin geldiği söylenir!) söz ediyor. Yine yaşı tutanlar bilir, bu olaylar nasıl da bir milli heyecana yol açmış, milletimizi galeyana getirmişti.

Sonu bilinmez işler veya yapmayın efendiler!

Velhasılı kelâm din, ezan, bayrak ve camiler üzerinden yapılan provokasyon ve politikaların kanlı sonuçları vardır. Ancak bu sonuçlar pek çok defa bunlardan hayır ve iktidar umanların da ayağına dolanmış ve işlerin hiç ummadıkları yerlere varmasına yol açmıştır. Çünkü bu işler, kontrollü orman yangını biçiminde yürütülmek istense de kolaylıkla zıvanasından çıkıverir.

Şahsen yer aldığım hiçbir kitlesel eylemde, eyleme katılanların kahir bir ekseriyetinin dindar falan olmamalarına rağmen öyle ezanı protesto gibi tuhaf ve provokatif işler yaptıklarını görmedim. Kadın Yürüyüşü'nün sözcüleri de neyin neden olduğunu son derece makul ve

inandırıcı bir biçimde açıkladılar. Ayrıca en dini bütün insanların bile polis gazı ve copu altında bir anda seslerini kesip huşu içinde okunan ezanı dinlemelerinin mümkün olmadığı açıktır. Eh Ayrıca bildiğimiz kadarıyla ezan sırasında polis müdahalesi de durmamıştır! Tayyip Bey'in mitingleri sırasında ezana rağmen, şu veya bu nedenden dolayı, konuşmaya devam ettiğini gösteren yeterinde görüntü de olduğuna göre, ortada bir "iyi niyet" sorununun olduğu açıktır. Böyle giderse bu işin sonu, daha öncekilere benzer, hatta daha beter biçimde kötüye varacaktır.

Kullanılan dil, iktidarın artık kendini hiç iyi hissetmediğinin ve olumlu bir sözünün kalmadığının işaretidir. Demirel ve benzerlerine yaramayan "kutsal değerler üzerinden siyaset oyunları" taktiğinin şimdiki iktidar sahiplerine de yaramayacağını vurgulayıp ve de "yapmayın efendiler!" diyerek yazıyı bitirelim…